

Aan de hand van de punten van het Manifest laat de woonwijzer zien:

- **wat gemeenten, woningbouwcorporaties en zorginstellingen concreet kunnen en soms moeten doen**
- **goede voorbeelden**
- **Ervaringsverhalen**

1. Passende huisvesting

Uit de Ledenraadpleging van Ypsilon:

'Zijn huis is geen veilige en ontspannen plek voor mijn zoon!'

'Het huis is oud, niet geïsoleerd, geen cv, maar hij woont er fijn.' –

'Telkens opnieuw verhuizen, men staat er niet bij stil wat dit bij de mensen teweeg brengt.' –

'Er wordt vaak gesproken over zelfstandig wonen, terwijl velen dat niet kunnen'

1. Geen passende huisvesting

Er zijn niet genoeg betaalbare huizen voor mensen met een ernstige psychiatrische aandoening. Zij kunnen niet kiezen met wie ze wonen, in wat voor soort huis en in welke omgeving. Soms zelfs niet eens in welke woonplaats! Het bestaande aanbod is niet geschikt voor deze doelgroep.

GEMEENTE + WONINGBOUWCORPORATIES: U HEBT DE SLEUTEL IN HANDEN!

Wat kunnen gemeenten, woningbouwcorporaties en zorginstellingen concreet doen?

Bied voldoende betaalbare woningen aan:

- Faciliteer bestaande woonvormen (beschermd wonen, ouderinitiatieven). Richt nieuwe op.
- Bestem een bepaald percentage huurwoningen voor kwetsbare mensen.
- Werk samen: zodat iemand die de instelling verlaat meteen een plek met begeleiding aangeboden krijgt. De werkwijzer '[medisch noodzakelijk verblijf](#)' geeft richtlijnen hoe ggz-instellingen en gemeenten kunnen samenwerken bij de overgang van instelling naar thuis:
- [Housing First](#): geef dakloze mensen een huis.
- Voorkóm dat mensen hun huis kwijtraken door huisuitzetting.

Urgentieverklaring

- Geef mensen met een psychiatrische aandoening voorrang bij het vinden van geschikte woonruimte mét begeleiding (van FACT-teams, sociale wijkteams, POH-ggz of ZZP-ers via PGB).

Luister naar waar en hoe mensen willen wonen:

- Neem als uitgangspunt de wensen die mensen zelf hebben (familie in de buurt, bestaand netwerk, opgegroeid in de regio, vertrouwde omgeving, niet ver van werk of dagbesteding).
- Pas geen regiobinding toe. Landelijke toegankelijkheid is bij wet geregeld.
- Maak bij elkaar wonen ruimer mogelijk. Pas de 'kostendelersnorm' **niet** toe.

Integreer wonen en zorg

- Werk sámen. Zorg dat je elkaar kent in de wijk, op de werkvloer maar ook beleidsmatig. Maak afspraken over bereikbaarheid van zorg in gewone situaties en in crisissituaties. Maak samen beleid om huisuitzettingen te voorkómen. Evalueer elk jaar.
- Zorg voor continuïteit in de samenwerking, los van de tijdsgeest en politieke invloeden.

Goede voorbeelden

- In Utrecht hebben gemeente, zorginstellingen en woningbouwcorporaties samen een plan van aanpak gemaakt. Met de 'basisset ondersteuningsvoorzieningen' voor mensen met psychische kwetsbaarheid.
- In het DOOR-project in de regio Eindhoven werken woningbouwcorporaties en zorgaanbieders samen. Als iemand een instelling verlaat moet binnen 3 maanden een woning worden aangeboden in de eigen gemeente. De eerste drie maanden is de zorgaanbieder ook verhuurder van de woning. Als de betrokkene daarna voldoende stabiel is en zijn financiën op orde heeft dan gaat die persoon zelf huren.
- Housing First: Wonen met ambulante, intensieve begeleiding, bedoeld voor dakloze mensen met meervoudige problemen, waarbij de toewijzing van een woning de start is van een traject waarbij zelfstandig wonen het doel is. Succespercentage > 80%.

De sleutel in handen

- Vroeg Eropaf: een outreachende en integrale methodiek in Amsterdam voor het actief benaderen van mensen met betalingsproblemen en het aansluitend aanbieden van hulpverlening op maat.
- Zeeuwse gronden: een veilig thuis in 12 gemeenten in Zeeland: Bewoners wonen dicht bij hun familie in eigen stad of dorp. Goede zorg en begeleiding met beperkte middelen.
- Chapeau Woonkringen, beschermd wonen in 11 gemeenten: ondersteuning vanuit een beschermde woonomgeving, gericht op participatie.
- De Weerde in Almelo: integratie van wonen, werken en herstel
- [WOPiT](#) in Twente: wonen, ondersteuning, werken en leren
- Kick Wilstraplantsoen in Almere: voor mensen met schizofrenie. Veilig en prikkelarm. Met aandacht, continuïteit en structuur. Er is een gemeenschappelijke ontmoetingsruimte.
- [Kraaipan- en Staalman Oase](#) in Amsterdam: zelfstandig wonen met begeleiding voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Met ontmoetingsruimte.
- Stavorenstraat in Lelystad: 30 huizen (met een tuintje) voor mensen met schizofrenie. Met ontmoetingsruimte.
- [Umah-Hai](#) in Driebergen: woonwerkgemeenschap; tijdelijke (beschermd) woonomgeving met werkgerichte dagbestedingsprojecten opgericht vanuit een cliëntinitiatief, veel medewerkers werken vanuit eigen ervaring.
- [Majella](#) in Utrecht: samenwerkingsproject tussen de Tussenvoorziening en woningbouwvereniging Portaal waarbij huurders met een grote sociale betrokkenheid die een actieve bijdrage willen en kunnen leveren en sociaal kwetsbare mensen die dakloos zijn geweest in eenzelfde appartementencomplex wonen.
- Skaeve Huse biedt mensen die moeilijk te plaatsen zijn in een reguliere wijk de mogelijkheid om toch zelfstandig te wonen.

Ervaringen

'Na mijn afspraken ga ik naar huis. Mijn huis staat in een soort modern hofje, speciaal voor mensen met schizofrenie. Met lotgenoten onder elkaar dus. Ik heb daar mijn eigen huisje en ik krijg er begeleiding. Ik ervaar minder stress en heb daardoor minder klachten. Dus alleen al het wonen tussen lotgenoten heeft een gunstige invloed op het beloop van de ziekte.'
Carola van Alphen, voorzitter Anoksis, bewoner Kick Wilstraplantsoen

'Het leukste is dat ik een eigen appartement heb, en toch de gezelligheid van de gemeenschappelijke ruimte. Ik ben best actief sinds ik hier woon.'
Een bewoner van Zeeuwse gronden in YN

'Mijn zoon, zijn familie en vrienden vinden dit geweldig. Voor 't eerst een echte woning, waar hij altijd kan blijven wonen. Het geeft hem een gevoel van volwassenheid en zin. Hij droomt weer over de toekomst. De Woon Oases zijn geweldige projecten.'
Een moeder, Ypsilon Amsterdam

Voor mijn werk ben ik in A. terechtgekomen. Maar ik ben opgegroeid in B. Mijn familie woont daar, ik heb er vrienden. Maar ik krijg in B. geen woning omdat ik niet economisch gebonden ben. Terwijl ik door mijn ziekte mijn werk niet meer kan doen.'
Een cliënt

Als mijn zoon in de stad woont valt hij weer terug door zijn 'foute vrienden'. Bij ons in het dorp lukt het hem veel beter om clean te blijven en weer wat op te bouwen.'
Een Ypsilonmoeder

2. Niet zonder zorg door het leven

Uit de Ledenraadpleging van Ypsilon:

'Boodschappen heeft hij niet in huis. De koelkast is leeg.'
'Hem voor een langere tijd bij de hand nemen, dat zou fijn zijn.'

2. 'Zorgloos' door het leven

Niet iedereen vraagt om hulp, een deel van de patiënten mijdt zorg. De begeleiding sluit niet aan op de behoeften. De, vaak levenslange, behoefte aan zorg die continuïteit biedt en tegelijk flexibel is.

GEMEENTE + ZORGINSTELLINGEN: U HEBT DE SLEUTEL IN HANDEN!

Wat kunnen gemeenten, woningbouwcorporaties en zorginstellingen concreet doen?

Laat de begeleiding passen bij de - variërende - behoefte

- Begeleid op levensgebieden die voor die persoon van belang zijn: huishouden, hygiëne, voeding, boodschappen doen, administratie, dagstructuur, perspectief, ontplooiing, zelfstandigheid of veiligheid. Langdurig én flexibel. Maak snelle op- en afschaling mogelijk. Juist bij psychische problemen kan de situatie opeens veranderen.
- Veranderingen geven veel stress. Bied continuïteit van zorg en van zorgverleners: niet steeds nieuwe indicaties en personen. De 'klik' met de bewoner is van het allergrootste belang. En kan zorgmijden voorkomen.

Bied zorg, ook als iemand er niet om vraagt

- Niet iedereen met een ernstige psychiatrische aandoening vraagt om hulp. Bied zorgmijders bemoeizorg. Houd of leg altijd een lijntje met iemand, al is het via de brievenbus.
- Neem contact op met naasten, werk met hen samen en ondersteun hen.

Maak respijthulp mogelijk, voor als het even minder gaat:

- Ook mensen die zelfstandig wonen hebben soms wat extra ondersteuning nodig in een mindere periode. Dit hoeft niet altijd een opname te betekenen. In een respijthuis of herstelhotel kun je bijvoorbeeld kortdurend even tot jezelf komen.
- Respijthulp kan ook de (zwaarbelaste) mantelzorgers ademruimte geven.

Maak goede zorg tot uitgangspunt, niet het systeem

- Vanuit de kliniek naar huis; van het ene bekostigingssysteem (wet) naar het andere: de cliënt mag er niet onnodig last van hebben; zorg voor soepele overgangen en bereid die met cliënt en naasten tijdig voor. De werkwijzer ['medisch noodzakelijk verblijf'](#) geeft richtlijnen hoe ggz-instellingen en gemeenten kunnen samenwerken bij de overgang van instelling naar thuis:

Informeer en school de medewerkers

- Zorg dat de werknemers weten wat er aan de hand is en kennis hebben van de doelgroep, van de behoeften van cliënt en naaste.

Bied inkomenszekerheid

- Veel mensen met psychische problemen hebben schulden. Ook is er veel armoede. Zorg voor preventie en vroegsignalering. Werk samen met organisaties voor schuldhulpverlening.
- Financiële zorgen geven stress, wat psychische problemen verergert.
- Handel snel, om erger te voorkomen, bij problemen met uitkering of betalen van huur, energie, of zorgverzekering.

Goede voorbeelden

- Met gelijkgestemden wonen geeft veiligheid, herkenning en kan eenzaamheid voorkomen.
- De bewoners van de Kraaipan Oase en de Staalman Oase in Amsterdam worden door een vast team van Cordaan begeleid. Dit biedt continuïteit, je kunt een band opbouwen. De begeleiding kan naar wens af- en opschalen. Het team is dagelijks in de wijk, in de buurt van de bewoners. Laagdrempelig.
- Zorgassistenten in het Kick Wilstraplantsoen in Almere kennen de bewoners en hebben laagdrempelig contact. Daardoor kan snel op- en afgeschaald worden indien nodig.
- Discus (landelijk): gericht op behoud van woning en psychische en maatschappelijke rehabilitatie. Succesvolle aanpak in het goed matchen van cliënt en hulpverlener.

- Respijthuis Amerbos HVO Querido Amsterdam
- Herstelhuis Weert

Ervaring

Ik woon zelfstandig, kreeg een urgentieverklaring op voorwaarde van woonbegeleiding. Een persoonlijk begeleider kwam eens in de 2 weken. We maakten een plan voor dagbesteding, betaald werk, administratie en sport. Nu, 10 jaar verder, is de begeleiding beëindigd en zie ik de psychiater en verpleegkundige eens per maand. Wonen gaat goed.

Matthijs, Anoiksis

Ik word ondersteund bij complexe zaken want die overzie ik niet. Een kast opruimen is voor mij een totaal onoverzichtelijke chaos. Of papieren voor de belastingen. Als het minder goed met mij gaat wordt de begeleiding opgeschaald naar zoveel als nodig is. Ik kan een heleboel niet, maar ook dingen wel. Als je daar maar naar kijkt!

Carola van Alphen in Handboek Schizofreniespectrumstoornissen

Zorgassistenten helpen met de dingen die bewoners moeilijk vinden en die stress geven. Voor de een is dat het schoonhouden van het huis, voor de ander boodschappen doen. Soms is een praatje genoeg om te relativeren en je angst uit de lucht te halen.

Door het laagdrempelige contact kan de zorgassistent monitoren hoe het met bewoners gaat. Als iemand altijd netjes is en het huis is een bende, dan zegt dat wat over iemands toestand.

Heel belangrijk is de continuïteit van de zorg. Dus niet: het gaat zo goed met de bewoner dat hij deze zorg niet meer nodig heeft, maar: het gaat zo goed met de bewoner omdat hij deze zorg krijgt.

Carola van Alphen, voorzitter Anoiksis, bewoner Kick Wilstraplantsoen

'En de hond woont weer bij onze zoon, zijn baasje. Zij beleven veel plezier aan elkaar. Dat is heel belangrijk, ook toen onze zoon erg ziek was en verloederde in zijn huis. De hond bleef hem trouw, altijd vriendelijk kwispelend. Ook voor ons is er veel verbeterd, mede dank zij het open en hartelijk contact met de begeleiders van onze zoon.'

(Anton Feijtel, Ypsilon Zeeland)

Dag en nacht is er iemand aanwezig. Niet alleen verpleegkundigen, ook een tuinman, sportbegeleider of iemand die goed kan koken, past prima in onze filosofie.

Artikel uit YN over Kick Wilstraplantsoen

'Hij woont hier alweer zeven jaar en is op zijn manier hersteld. Dat is vooral te danken aan (goed) wonen, de juiste begeleiding, goede behandeling (nu meer op achtergrond) en een moeder die af en toe meekijkt. Alles bij elkaar draagt eraan bij dat hij telkens weer een stapje maakt.'

Een moeder, Stavorenstraat

... wat voor type begeleiders er zijn: de 'buddy', 'docent', 'mama', 'politieagent', 'creatieveling' en de 'conflictvermijder'. Het matchen geldt niet alleen voor cliënt en begeleider, maar ook voor de cliënt en de woning. Een inventarisatie van woonwensen maakt onderdeel uit van de voorbereiding. Al klinkt het gek in tijden van woningnood, het helpt een cliënt echt als hij of zij bijvoorbeeld in de buurt van een familielid of ander vertrouwd persoon een woning krijgt...

Rina Beers: <https://www.opvang.nl/site/item/een-eigen-huis-ee-droom>

3. Een reden om uit bed te komen

Uit de Ledenraadpleging van Ypsilon:

'Er zijn niet genoeg mogelijkheden voor mensen om te werken, zeker niet op een manier die past en al helemaal niet betaald.' - *'Het gevaar is dat hij in zijn eenzaamheid ongemerkt kan ontsporen in een psychose.'*

3. Geen reden om uit bed te komen

1 op de 5 mensen met een ernstige psychiatrische aandoening heeft geen sociale contacten. 38% heeft géén activiteiten overdag. Slechts 14% heeft betaald werk. Sociale werkplaatsen zijn afgeschaft, dagbesteding wordt niet als zinvol ervaren, of is slecht toegankelijk.*

GEMEENTE: U HEBT DE SLEUTEL IN HANDEN!

Wat kunnen gemeenten, woningbouwcorporaties en zorginstellingen concreet doen?

- Investeer in plekken waar mensen heen durven, zich veilig voelen, anderen ontmoeten en tot activiteiten komen. Faciliteer bestaande voorzieningen, zoals herstelacademies en zelfregiecentra of help ze te ontwikkelen.
- Bevorder sociale contacten, bestrijd eenzaamheid. Zorg voor een vangnet en bied hulp bij het (opnieuw) opbouwen van een netwerk (maatjesprojecten).
- Bied mogelijkheden waardoor iemand kan doorgroeien naar onbetaalde of betaalde arbeid.
- Ga flexibel om met regels voor uitkeringen en sollicitatieplicht. Kijk naar de lange termijn: wat heeft iemand nodig om zich te ontwikkelen en te participeren. Soms biedt vrijwilligerswerk meer perspectief voor de toekomst dan betaald werk dat slecht bij iemand past.
- Maak één gezamenlijk plan vanuit Wmo en Participatiewet

Goede voorbeelden

- [Nieuw Nabuurschap](#) Groningen
- [De Windroos](#), leer- en werktraject
- [R-ACT](#)
- Individuele Plaatsing en Steun (IPS)
- Kraaipan Oase Amsterdam: wandelclub, fitness training
- Zelfregiecentrum Venlo
- Focus Zwolle
- The Living Museum
- [ENIK](#) recovery college
- Zelfregiecentrum Venlo, Weert of Leiden
- [Zeeuwse Gronden](#): klussers met groene vingers werken een aantal dagen voor natuurbeheer en -onderhoud
- [Roads](#), Amsterdam

Ervaringen

Moeder: *'Mijn zoon werkte een paar uur per week bij de fietsenmaker bij hem om de hoek. Met plezier. Hij kende die mensen en voelde zich veilig. Deed nuttig werk. Nu mag dat niet meer omdat die straat nét in een andere, aangrenzende gemeente valt. Nu zit hij weer thuis te niksen.'*

Mijn zusje (22) woont naar volle tevredenheid in een beschermde woonvorm. Ze krijgt intensieve begeleiding met geldzaken, leert plannen en organiseren. Ze werkt in de bejaardenzorg als dagbesteding, doet dat heel goed. Nu wil ze graag een opleiding doen om dit werk ooit betaald te kunnen doen. Hier zijn geen mogelijkheden voor, noch bij de gemeente, noch bij het UWV.

Onze zoon Jeffrey (28) woont in een flatje. Zijn huis is naargeestig en vervuild, maar ik mag hem niet helpen. Hij eet altijd bij ons. Belt 6 keer per dag en is meestal boos. Hij heeft niets omhanden. Jeffrey ziet eens per 2 weken zijn begeleider en verder niemand.

Een intelligente jongen van 28, VWO gehaald en daarna psychotisch geworden! Ik heb bij de gemeente geïnformeerd en bij de ggz en erop aangedrongen dat hij iets te doen moet hebben, iets zinvols. Met de juiste begeleiding kan dat lukken. Ik mocht bij het keukentafelgesprek zijn, maar bij de gemeente noemen ze allemaal dingen waar hij niet aan kan voldoen. Ze snappen niet dat hij angstig is en wantrouwig. Je moet met hem om kunnen gaan. Dagbesteding is er niet meer. Tot de sociale werkvoorziening wordt hij niet toegelaten. En dat is ook eigenlijk niets voor hem. Hij zou een opleiding kunnen volgen. Maar daar heeft hij hulp bij nodig.

Uit rapport 'Als zorg en/of ondersteuning nodig is...', onderzoek VWS, april 2017

Juist omdat het Kick Wilstraplantsoen zo'n veilige woonomgeving is, gaan bewoners steeds meer naar 'buiten', naar een sportvereniging of (vrijwilligers)werk. Bewoners die zich veilig voelen hebben de zelfverzekerdheid om deel te nemen aan de samenleving.
Carola van Alphen, voorzitter Anoiksis, bewoner Kick Wilstraplantsoen

4. Benut bestaande kennis en ervaring

Uit de Ledenraadpleging van Ypsilon:

'Laat onze naasten niet los.' - 'Voel de verantwoordelijkheid' - 'durf buiten de lijntjes te kleuren' - 'Hart en ziel in plaats van regels en protocollen' - 'Wij naasten zijn de enige constante in het leven van onze mensen. Wij kunnen de begeleiders goed vertellen wat bij ons familielid werkt en wat niet.

4. Kennis wordt niet benut

Clënten, naasten en hun belangenorganisaties weten heel goed wat er nodig is. Gemeenten en zorginstellingen gebruiken die kennis niet of nauwelijks.

GEMEENTE + ZORGINSTELLINGEN: U HEBT DE SLEUTEL IN HANDEN!

Wat moeten gemeenten, woningbouwcorporaties en zorginstellingen concreet doen?

- Wees toegankelijk voor cliënten en naasten. Vraag naar hun ervaringen.
- Betrek cliënten- en naastenorganisaties. Maak gebruik van hun kennis, over kansrijk wonen, welke begeleiding nodig is, welke dagbesteding werkt. Wat zijn iemands wensen en talenten.

Goede voorbeelden

- [Wmo-wijzer Ypsilon](#)
- [Triadekaart Ypsilon](#)
- [Crisiskaart](#)
- [Workshop 'Niet van Elastiek'](#) (Ypsilon) over de kenmerken/behoefte van de ggz-mantelzorger
- MIND: 'Bouwstenen voor herstel en participatie'; ['couleur locale'](#)
- [MIND-atlas](#) voor een overzicht van cliënten- en familieorganisaties en -initiatieven

Ervaringen

In 2015 was ik 19 jaar en deed mee aan een 'toekomsttraject' van De Windroos. Na 6 jaar van psychoses, opnames en separatie was er niet veel van me over. Mentaal dan, mijn lichaam was door de medicijnen juist 20 kilo te zwaar.

Mijn doortastende moeder bereidde het keukentafelgesprek goed voor. We maakten een 'persoonlijk plan' waarin we weergaven waarom we om steun uit de Wmo vroegen. Ook mijn behandelaar was bij het gesprek aanwezig.

'Ik vraag een indicatie aan om vanuit de Wmo mijn 'toekomsttraject' te kunnen vervolgen:

- 1. Ik wil graag mijn middelbare schoolopleiding afmaken zodat ik in de toekomst meer kans heb om een baan te vinden.*
- 2. Door de bijwerkingen van mijn medicatie heb ik moeite om me te concentreren. Om de overstap te kunnen maken naar het reguliere onderwijs heb ik ondersteuning nodig. De Windroos biedt me hulp en begeleiding.*
- 3. De contacten met andere jongeren met ernstige psychische problemen die ik via de Windroos leerde kennen, hebben me erg geholpen om me minder eenzaam te voelen.*

De gemeente luisterde naar ons verhaal, gaf voldoende informatie en verstrekke de juiste indicatie. Inmiddels heb ik mijn havo-diploma en rijbewijs gehaald en ben ik bijna klaar met een mbo-opleiding. Door, onder begeleiding en samen met andere 'cliënten', hard te lopen, ben ik afgevallen en sterker geworden.

Uit rapport 'Als zorg en/of ondersteuning nodig is...', onderzoek VWS, april 2017

5. Het wiel is al uitgevonden

Kijk bij de andere punten naar de vele goede voorbeelden van woonvormen, begeleiding- en herstelinitiatieven voor mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen.

5. Het wiel is al uitgevonden

Gemeenten en woningbouwcorporaties zijn niet op de hoogte van de vele goede voorbeelden van wonen-met-begeleiding voor onze doelgroep die er al zijn.

GEMEENTE + WONINGBOUWCORPORATIES: U HEBT DE SLEUTEL IN HANDEN!

Wat moeten gemeenten, woningbouwcorporaties en zorginstellingen concreet doen?

Kijk hoe het in woonprojecten, andere gemeenten of in instellingen werkt en functioneert. Leer van anderen en laat u inspireren.

Goede voorbeelden

- Zie de voorbeelden bij de andere punten.
- Het principe van de Ypsilon Woon Oases in Amsterdam kan ook in andere gemeentes worden toegepast. De mensen van Stichting Wonen Ypsilon Amsterdam willen hierbij helpen.
- Informeer bij patiënten- en naastenorganisaties
- Maak gebruik van kenniscentra, initiatieven (Meerjarenagenda, Movisie, Vilans, enz.)

Ervaringen

Het complex ligt midden in de wijk. Het is gelegen aan een busbaan, met een halte voor de deur. Aan de overkant van de busbaan komt een voorzieningengebied met een gezondheidscentrum (huisarts, apotheek, fysiotherapie en dergelijke), een buurtsupermarkt, scholen en een eetgelegenheden. Hier komt ook een dagactiviteitencentrum.

Uit YN-artikel over het A-complex

'De directe betrokkenheid van familie bij het opzetten van nieuwe projecten en bij het reilen en zeilen in bestaande woonlocaties is essentieel onderdeel van Zeeuwse Gronden.'

YN-artikel over Zeeuwse Gronden

6. Geen last met overlast

6. Last met overlast

Overlastgevende huurders, klagende en protesterende burens. De problemen worden niet structureel aangepakt met maatregelen, voorlichting en samenwerking. Het stigma wordt vergroot.

GEMEENTE + WONINGBOUWCORPORATIES: U HEBT DE SLEUTEL IN HANDEN!

Wat moeten gemeenten, woningbouwcorporaties en zorginstellingen concreet doen?

- Investeer in preventie.
- Investeer in bemoeizorg. Ga naar mensen toe die hulp nodig hebben en wacht niet af totdat ze zelf om hulp vragen.
- Haal mensen uit hun isolement en help hen om een eigen netwerk en activiteiten op te bouwen.
- Probeer hulp te bieden vóór een crisis uitbreekt; bijvoorbeeld een time-outvoorziening als het iemand of zijn omgeving even te veel wordt.
- Licht buurt en burens voor. Betrek daar cliënt- en naastenorganisaties bij.
- Neem signalen van naasten en burens serieus
- Zorg voor een achtervang/meldpunt waar buurtbewoners terecht kunnen. Als ze overlast ervaren, maar ook als ze zich ongerust maken.
- Maak dat meldpunt bekend! (Meldpunt zorg en overlast vd GGD bestaat al jaren, maar is niet bekend).
- Zorg voor opvolging van de meldingen
- Werk samen met zorginstellingen, familie, politie.

Goede voorbeelden

- Theatervoorstellingen die bijdragen aan kennis en begrip. ('Ik hoor wat jij niet hoort' van Theaterwerkplaats Smit of 'Ik zou Miranda kunnen zijn' van Kracht van Beleving.)
- Project Samen Sterk zonder Stigma om met wijkbewoners in gesprek te gaan
- Wegloophuis Utrecht
- Herstelhotel Weert
- Buurtbewoners van de Kraaipan Oase zijn blij met hun burens. Als er een keer overlast is weten zij wie ze moeten benaderen voordat het uit de hand loopt. Er is regelmatig contact met de buurtrechercheur (die wordt ook op feestjes uitgenodigd).
- In Leiden is de veiligheid van de buurt gemeten voordat er een daklozenopvang kwam. Toen de daklozenopvang er is gekomen is de veiligheid van de buurt zelfs verbeterd.

Ervaringen

Er was veel weerstand toen de eerste geluiden kwamen over de plannen voor de Stavorenstraat. Beïnvloed door de media en door onwetendheid over de aandoening, kwam de buurt in opstand. Willem O. woont met zijn gezin vlak achter de straat en was een van de initiatiefnemers van de handtekeningenactie tegen de plannen. 'Er lag ineens een folder met de plannen in de brievenbus. Je weet niet wat je overkomt.'

O. is soortgelijke projecten in Almere, Hilversum en Breda gaan bezoeken. Hij hoorde van de burens daar dat het samenleven met psychosegevoelige mensen goed bevalt.

'Ik was niet per se tegen de plannen maar wel bezorgd. Ik heb me in de aandoening verdiept en weet nu dat mensen die aan deze ziekte lijden met de juiste behandeling en begeleiding ideale burens zijn.

Een plek waar je je thuis voelt is belangrijk. Dat gun ik iedereen.'

Uit YN-artikel over Stavorenstraat

Het Schakelteam wil een inclusieve en veilige wijk. Gemeenten moeten weten wat er in de wijken speelt; alleen dan kunnen persoonlijk leed en escalatie worden voorkomen. Het Schakelteam pleit voor een stevigere regie op de samenstelling en werkwijze van wijkteams en de samenwerking met andere professionals in de wijk. Preventie en vroegsignalering kunnen immers veel leed voorkomen én is kostenbesparend.

Schakelteam 'personen met verward gedrag'